

TILLID, GLÆDE OG KÆRLIGHED

*Festskrift i anledning af
Dansk Bibel-Instituts
50-års-jubilæum*

REDIGERET AF
CARSTEN ELMELUND PETERSEN,
ELLEN LODAHL PEDERSEN OG
BØRGE HAAHR ANDERSEN

KOLON

Indhold

Forord · 5

1. Et forandret DBI – med uforandrede værdier
Af Børge Haahr Andersen · 7

Tillid til Bibelen

2. Gud taler gennem to bøger: Skaberværket og Bibelen
Af Uffe Kronborg · 15
3. Ufejlbarlig! Kan vi regne med Bibelens historiske sandhed?
Af Lars Jensen · 25
4. Er Det Gamle Testamente bare en jødisk historiebog,
eller er det relevant for kirken?
Af Christian Canu Højgaard · 35
5. Kristus er Bibelens centrum – alle Guds løfters ja
Af Nicolai Techow · 44

Glæde over evangeliet

6. Jeg er glad for evangeliet
Af Per Munch · 57
7. Når erfaringen udfordrer troen
Af Henrik Nymann Eriksen · 66
8. Glæde over evangeliet – i Etiopien og Danmark
Finn Aasebø Rønne · 76

Kærlighed til mennesker

9. Det hele menneske og den omfattende tjeneste
Af Kristian Mogensen · 87
10. Kierkegaard og kærlighed
Af Jakob V. Olsen · 95
11. Skyld og skam
Af Louise Høgild Pedersen · 105
12. Hvordan formidler vi den kristne tro til børn og unge?
Af Ninna Vestergaard Braüner · 115

Bidragssydere · 125

Forord

Et jubelår!

I Det Gamle Testamente er det halvtredsindstyvende år et særligt år, et udvidet sabbatsår med hvile for dyr og mennesker. Det 50. år er en påmindelse om den oprindelige verden i Paradiset og en anledning til at tænke frem mod det nye paradys, som Gud vil skabe.

På DBI er det 50. år endnu et arbejdsår. Men samtidig er det for os et jubelår, hvor vi takker Gud for hans godhed mod os over fem årtier. Et år, hvor vi gennemtænker de værdier, som skal bære DBI i årene fremover. Et festår, som giver anledning til tak, bøn og glæde.

Allerede i DBI's første årti i 1970'erne diskuterede styrelse og studerende, om DBI med tiden kunne vokse sig så stort, at det fik eksamensret og blev et selvstændigt privat fakultet ved siden af de to offentlige statsstøttede i København og Aarhus. At DBI fem årtier efter skulle have tre professorer, en række ph.d.'ere og lektorer og tilbyde to bacheloruddannelser lå helt uden for horisonten. Men sådan er det gået!

Et jubilæumsår er en anledning til at standse op, tørre sveden af panden og tænke sig om. Det er en anledning til at takke Gud. Og takke de tusindvis af mennesker, som gennem årene har båret DBI's virksomhed gennem bøn og gavmildhed. En kreds af lærere har slidt og stridt gennem forskning og undervisning og været med til at danne og forme generation efter generation af veluddannede teologer, der har fået arbejde som præster, missionærer, undervisere og medarbejdere i menighederne. En lille håndfuld administrativt personale har kommunikeret med vennerne, samlet penge ind og fået DBI til at fungere i hverdagen. En styrelse på 12-15 mand har år efter år peget vejen ud på kortere og længere sigt.

Et jubilæumsår er også en anledning til at se fremad. Hvad skal være de bærende værdier i de kommende år, hvis Gud fortsat lader solen stå op, hører vores bønner og lader os fortsætte vores arbejde? De seneste to årtier har vi sammenfattet vores værdier med ordene:

Tillid til Bibelen

Glæde over evangeliet

Kærlighed til mennesker

Hvad dette betyder for nutiden og fremtiden, har vi forsøgt at sætte ord på i denne bog i en række artikler, som alle er skrevet af mennesker, der er tæt knyttet til DBI. Der er en del unge blandt forfatterne. De repræsenterer fremtiden og vil præge studerende og bagland de kommende årtier. Der er også en del erfarne og modne folk, som har været med i DBI's arbejde i mange år.

Bogen er skrevet til hele det store bagland, som følger med i DBI's arbejde og gerne vil have et sammenfattende overblik over, hvad vi brænder for på DBI.

Carsten Elmelund Petersen, lektor i systematisk teologi

Ellen Lodahl Pedersen, sekretariatsleder

Børge Haahr Andersen, rektor 2005-2022

Tak

En stor tak til tidligere næstformand for DBI og nu afdøde Ebbe Kaas, der var med i bogens første redaktion med en smittende begejstring og iverigdom. Også en stor tak til kontorfuldmægtig Dorte Klein for et omhyggeligt korrekturarbejde på de mange artikler.

Et forandret DBI – med uforandrede værdier

Da vi som studerende sidst i 1970'erne drømte om fremtiden for DBI, talte vi om eksamensret, lærere i alle fag og faglig opkvalificering. De fleste af os troede vel næppe, at vi nogensinde kom så langt. I dag har DBI tre professorer, en række lektorer med en ph.d.-grad og en ny generation af undervisere på vej.

AF CAND.THEOL. BØRGE HAAHR ANDERSEN, REKTOR PÅ DBI FRA
2005-2022

Dansk Bibel-Institut (DBI) er et barn af Kristeligt Forbund for Studerende (KFS). Først i 1970'erne besluttede en flok teologistuderende med tilknytning til KFS at lave en studiekreds for teologer. Der var planer om ved fælles hjælp at leje et kælderlokale, sådan at man kunne skabe et samlingssted og et lille bibliotek. Disse planer blev i sommeren og efteråret 1972 overhalet af planerne om at grundlægge et institut, som skulle fremme bibeltro forkyndelse, undervisning og mission. I det følgende vil jeg fremhæve syv historiske og aktuelle værdier for DBI.

1) DBI – en del af den nationale og internationale bibelvækkelse

DBI's formål er ifølge vedtægterne »at vække og bevare troens liv blandt de studerende og at styrke det kristne fællesskab«. I undervisning og forskning kan læreren godt træde lidt tilbage i en analytisk afstand i forhold til bibelteksten, troslæren eller etikken. Samtidig skal budskabet ikke blot forstås, men tilegnes og videregives i bøn, sang og forkyndelse. Vi bedriver teologi, fordi der skal prædikes på søndag, som den navnkundige Karl Barth sagde i sin tid.

Årtierne efter Anden verdenskrig blev præget af den historisk-kritiske teologi, hvor Bibelen blev reduceret til menneskers religiøse tanker. Samtidig skete der verden over en ny besindelse og en vækkelse, som kaldte mennesker til at udbrede evangeliet i troskab mod det bibelske grundlag. Det var f.eks. i 1978, at Chicago-erklæringen om Bibelens ufejlbarlighed blev formuleret efter et helt årtis proces og debat. Tre år senere fulgte et dokument om bibeltolkningsprincipper. DBI blev til som en del af denne bibelvækkelse, og dens særpræg står og falder med, at den forbliver en vedvarende vækkelsesbevægelse.

2) DBI – en tilbagevending til Bibelens eget bibelsyn

Jeg vil fremhæve fire hovedpunkter, udledt af DBI's vedtægter:

Bibelens syn på Jesus og Jesu syn på Bibelen. Synet på Jesus og synet på Bibelen hænger uløseligt sammen. Hvis et menneske begynder at tro på Jesus og følge ham i dag, så skyldes det ikke altid omfattende bibelkundskab. Alligevel – hvis det er den sande Jesus, man tror på og følger, så er det den Jesus, som aftegnes i de bibelske skrifter. Den, som elsker mig, siger Jesus, holder fast ved mit ord (Joh 14,23).

Bibelen er Guds ord og menneskers ord i en unik og uadskillelig enhed. Bibelen er blevet til ved en guddommelig inspiration, hvorved Guds tale og menneskers tale er blevet en uløselig enhed. Bibelen er altså også menneskers ord og har en menneskelig tilblivelseshistorie. Samtidig er det Guds ånd, der har forenet sig med den menneskelige personlighed, da Bibelen blev til.

Bibelens budskab og Bibelens historie er uløseligt forenet. Det betød for DBI's stiftere, at Bibelen er historisk sand, uden fejl og selvmodsigelser i alle sine udsagn. Herom stod striden mellem flertallet i den teologgruppe, der stiftede DBI, og det mindretal, der ønskede en anden formulering. For stifterne var Bibelens frelsende budskab så uløseligt knyttet til dens frelseshistorie, at man ikke kunne skelne mellem det ufejlbarlige og det fejlbarlige i Bibelen.

Bibelen er eneste, tilstrækkelige, klare og absolutte autoritet for kristen tro, lære og liv. Ved DBI's fødsel i 1972 gentog man de grundlæggende tolk-

ningsnøgler fra den lutherske tradition i formuleringen af bibeltilliden og det bibelske grundlag. Disse har fået en ny aktualitet i en postmoderne tid.

3) Samarbejde så langt enighed rækker

Ud over den intense diskussion forud for oprettelsen blev styrelsen for DBI et par år efter tilblivelsen genstand for en ret så dybtgående uenighed. Den gik på, om DBI kunne samarbejde med lutherske folk, som ikke helt delte bibelsynet, og med evangelikale folk, som nok delte bibelsynet, men ikke alle andre teologiske emner.

Det var ikke mindst den første rektor Niels Ove Vigilius' (1931-2002) insisteren på samarbejdslinjen, som blev afgørende for DBI's fremadrettede praksis. Han kaldte det »økumenik på sandhedens grund«. At insistere på Bibelens historiske sandhed i alt det, den udtaler sig om, og samtidig samarbejde med andre har ikke været enkelt. Heller ikke efter Niels Ove Vigilius' tid. DBI er en fri og uafhængig organisation. Alligevel valgte DBI omkring årtusindskiftet at indgå et nært samarbejde med tre internationale missionsselskaber (Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Mission og Promissio/Dansk Etiopiermission) om at etablere en missionæruddannelse. Siden 2006 har DBI haft et samarbejde med Menighedsfakultetet (MF) og haft et fælles konsortium. Over en årrække har man samarbejdet med Kristent Pædagogisk Institut (KPI) og andre organisationer om en række fælles projekter. Endelig har man siden 1999 haft et samarbejde om en fælles konference hvert andet år sammen med teologiske uddannelser i de andre nordiske lande.

Det tætteste samarbejde er dog indledt fra årene 2010-2012 med Fjellhaug International University College (FIUC) om at lave en fælles dansk-norsk uddannelse. Her var det vigtigt for DBI, at Norsk Luthersk Misjonssamband, FIUC's ejer, i hæftet: »Vår tillid til Bibelen« i 1991 havde formuleret sig helt parallelt til DBI i 1972. I dag består FIUC af tre afdelinger, inklusive MF i Aarhus, hvor fællesnævneren er Bibelen som den øverste autoritet i tro, lære og liv. Det er fortsat muligt i den københavnske afdeling af dette uddannelsessamarbejde at profilere DBI's insisteren på Bibelens historiske sandhed og samtidig samarbejde med nogle af dem, som ikke helt kan følge dette bibelsyn.

4) To spor i kirkesynet

I begyndelsen af 1980'erne blev der en længerevarende diskussion om DBI's forhold til folkekirken. I et 50 års fødselsdagsinterview i Kristeligt Dagblad havde Niels Ove Vigilius sagt, at han ikke længere kunne anbefale teologiske kandidater at søge præsteembede i folkekirken. Der til var lærepluralismen i folkekirken for udtalt. Jeg var selv studenterrepræsentant i styrelsen i de år. Jeg husker den intense spænding, der blev, da det gik op for Niels Ove Vigilius, at hele styrelsen viste sig at have en anden vurdering. Efter flere møder enedes man om det kompromis, at DBI havde to spor i folkekirkespørgsmålet, en frimenighedslinje og en folkekirkelinje.

De første ti-tyve år stod DBI helt alene med håndhævelsen af de to spor. I dag har hele DBI's bagland i vækkelsesbevægelserne og KFS på forskellig måde adopteret det med to spor, en frimenighedslinje og profimenigheder inden for den folkekirkelige ordning.

5) Calmeyergatelinjen

I Norge havde en række kristne organisationer formuleret en vej frem i kirkekampen helt tilbage i 1920. Siden har man kaldt dette calmeyergatelinjen, fordi mødet blev holdt i Calmeyergates missionshus i Oslo i 1920. Hovedprincippet var et nej til forkynderfællesskab med den, som havde brudt med Bibelens autoritet. Fra omkring DBI's start fik calmeyergatelinjen en voksende udbredelse i Danmark, ikke mindst takket være, at Niels Ove Vigilius og en række andre var talsmænd for denne linje. Dette var primært et opgør med den gamle IM-høvding, Christian Bartholdy (1889-1976) og hans kritik af *den norske linje*. Der blev sat ord på, at man ikke skal vægte sognetroskaben så højt, at man vedblivende kommer i den lokale kirke, selvom præsten lærer falsk. Man skal heller ikke gøre brug af folk i de kristne organisationer, som vedvarende taler eller handler i strid med Bibelens klare ord.

I 1998 formulerede otte kristne organisationer calmeyergatelinjen i opposition mod bispeflertallets ønske om at få en kirkelig markering af det registrerede partnerskab, og i 2013 formulerede otte formænd for kirkelige organisationer den samme pointe i opposition mod det biskopelige flertal, som havde indført et ritual til vielse af to af samme køn.

På DBI praktiseres calmeyergatelinjen både gennem frimenighedslinjen og folkekirkelinjen. Vi, der er blevet i folkekirken, accepterer ordi-

nation og indsættelse ved én af folkekirkens biskopper og provster. Men i det lokale arbejde har vi ikke et forkyndelsesmæssigt fællesskab med de præster, der har brudt med Bibelens autoritet. Vi står sammen med dem, der vil arbejde på Bibelens grund efter den lutherske bekendelse.

6) Fra supplerende undervisning til faglig godkendt undervisning

I løbet af 1990'erne indførte Danmark det europæiske bachelor- og mastersystem. Det gjaldt også Det Teologiske Fakultet. Det gjorde det i praksis ret umuligt at fortsætte med at give supplerende undervisning til teologistuderende, sådan som man havde gjort det lige fra DBI's start. Dertil var studiet for programmeret og afhængigt af, at man mødte op til undervisning. I næste omgang førte det til, at først DBI og dernæst MF gik fra modellen med supplerende undervisning til selv at udbyde en bachelorgrad.

I 2001 startede DBI sammen med tre missionselskaber, LM, ELM og Dansk Etiopiermission (nu Promissio) en missionæruddannelse, hvor de studerende modtog undervisning på DBI i de fag, som blev udbudt på Misjonshøgskolen i Stavanger, og hvor den enkelte lærer indrettede sig efter den norske studieordnings indhold omkring fag, pensum og eksamen.

I 2006 skiftede DBI samarbejdspartner til University of Wales under inspiration fra MF, som var startet sammen med dem året før. Nu udbød man under ansvar for og tilsyn fra University of Wales et fireårigt studium i teologi og mission med henblik på at uddanne præster i Danmark og missionærer til udlandet. Fra 2010-2012 udfasedes Wales-ordningen, fordi man her indførte et sprogkrav om engelsk som undervisnings- og eksamensprog. I stedet indledte man det nuværende samarbejde med FIUC i Oslo – et samarbejde, som i august 2022 har 10-års-jubilæum.

De to arkitekter bag dette samarbejde er den tidligere norske rektor på FIUC, Hans Aage Gravaas, som sammen med den senere DBI-professor i kirkehistorie, Finn Aasebø Rønne, ud fra et unikt indblik i norsk og europæisk universitetslovgivning opbyggede en enkel og slidstærk model, som i 2019 blev så fristende for MF i Aarhus, at de gik med i samarbejdet.

7) Diakoni, sjælesorg og trosoplæring

Da DBI blev til, ønskede man at være til hjælp for både præster, missionærer og lægfolk. Da FIUC i Oslo i 2019 etablerede en treårig bacheloruddannelse i praktisk teologi, indså vi i København, at det havde DBI og dets bagland i høj grad også brug for. Nemlig en uddannelse med fokus på både Bibelen, troslæren og praksis: forkyndelse, sjælesorg, diakoni, trosoplæring og menighedsengagement. Folkekirken har pt. 550 kirke- og kulturmedarbejdere (januar 2022), førhen med titel af sognemedhjælper. De gamle vækkelsesbevægelser efterlyser ansatte og frivillige, som kender deres bibel og kan omsætte det til troshjælp og livshjælp. Derfor satte vi gang i den nye uddannelse, som vi med tiden håber bliver et godt supplement til vores bacheloruddannelse i teologi og mission. Måske bør DBI på sigt ikke blot satse på teologi og diakoni, men også udbygge emnet trosoplæring, sådan at der bliver et særligt tilbud til lærere og lærerstuderende.

Perspektivering

Da vi studerende sidst i 1970'erne drømte om fremtiden, talte vi om eksamensret, lærere i alle fag og faglig opkvalificering af disse. De fleste af os troede vel næppe, at vi nogensinde kom så langt. I dag har DBI tre professorer, en række lektorer med en ph.d.-grad og en ny generation på vej. Om Gud vil, kommer der de næste årtier en talstærk generation af unge ud, som brænder for evangeliets udbredelse ude og hjemme. Gud alene æren.